

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

БОЙКО ОЛЕКСІЙ ПАВЛОВИЧ

УДК 343.13

**ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ З ПІДРОЗДІЛАМИ
КАРНОГО РОЗШУКУ НА ДОСУДОВОМУ
ПРОВАДЖЕННІ**

12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика;
судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Дніпро – 2018

Кваліфікаційною науковою працею є рукопис.

Робота виконана у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України.

Науковий керівник –

кандидат юридичних наук

Рогальська Вікторія Вікторівна,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
доцент кафедри кримінального процесу.

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Лобойко Леонід Миколайович,

Верховний Суд,

суддя;

кандидат юридичних наук

Статіва Іван Ігорович,

Національне антикорупційне бюро України,

детектив Національного бюро Третього відділу детективів

Третього підрозділу детективів Головного підрозділу детективів.

Захист відбудеться 22 лютого 2018 р. о 09-00 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.727.02 Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ за адресою: 49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26.

З дисертацією можна ознайомитись у загальній бібліотеці Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26).

Автореферат розіслано 19 січня 2018 року.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

В.С. Березняк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з найгостріших проблем сьогодення є стрімке погіршення криміногенної ситуації в Україні. Так, відповідно до статистичних даних Державної служби статистики та Генеральної прокуратури України, у 2014 році було виявлено 529139 злочинів, у 2015 році їхня кількість збільшилася до 565182, а у 2016 році – до 592604.

Боротьба зі злочинністю є одним з пріоритетних напрямів діяльності правоохоронних органів. Ефективність протидії злочинності безпосередньо залежить від налагодженої взаємодії оперативних підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, та органів, що здійснюють досудове розслідування.

Серед усіх органів досудового розслідування саме слідчі підрозділи Національної поліції України розслідують переважну більшість кримінальних правопорушень. Водночас серед оперативних підрозділів саме підрозділи карного розшуку виконують більшу частину роботи щодо виявлення та запобігання злочинам. Вказане обумовлює необхідність комплексного наукового дослідження проблем взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку.

Додатковим чинником, що свідчить про актуальність та вчасність дослідження проблем взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, є реформування кримінального процесуального законодавства України та прийняття нових нормативно-правових актів, що регламентують взаємодію слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

У науковій юридичній літературі питанням, пов'язаним з дослідженням окремих проблемних питань взаємодії слідчих з різними правоохоронними органами, в тому числі і підрозділів карного розшуку, приділялась увага вченими у галузях кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності, до яких слід віднести К.В. Антонова, Л.І. Аркушу, В.П. Бахіна, В.Д. Берназа, Р.С. Белкіна, В.О. Біляєва, В.І. Галагана, В.Г. Гончаренка, Г.Ф. Горського, В.Я. Горбачевського, А.В. Дунаєву, В.П. Захарова, В.В. Іванова, А.В. Іщенко, Н.С. Карпова, О.В. Кириченко, Н.І. Клименко, І.І. Когутича, І.П. Козаченка, В.О. Коновалову, І.І. Котюка, В.С. Кузьмічову, Л.М. Лобойка, В.Г. Лукашевича, Є.Д. Лук'янчикова, С.В. Обшалова, Ю.Ю. Орлова, М.А. Погорецького, О.Р. Ратінова, В.В. Рогальську, І.І. Статіву, С.М. Стахівського, О.Ю. Татарова, В.М. Тertiшника, Л.Д. Удалову, В.М. Федченка, В.Г. Хахановського, К.О. Чаплинського, С.С. Чернявського, Ю.М. Черноус, М.Я. Швеця, В.Ю. Шепітька, І.Р. Шинкаренка та ін.

Проте слід констатувати, що дослідження зазначених авторів здебільшого здійснювалися до прийняття Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) у 2012 році.

На монографічному рівні після 2012 року дослідженню проблемних питань

взаємодії слідчих та оперативних підрозділів присвячено такі роботи: В.В. Топчій «Теоретичні та практичні засади взаємодії органів досудового розслідування з оперативними підрозділами у розкритті та розслідуванні злочинів (за матеріалами МВС України)» (м. Київ, 2013), І.М. Єфіменко «Взаємодія слідчих і оперативних підрозділів при реалізації таємної інформації» (м. Київ, 2014), Т.О. Часова «Особливості взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері державних закупівель» (м. Дніпропетровськ, 2014), В.М. Малюга «Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в системі методики розслідування злочинів» (м. Львів, 2016) та ін., але ці праці здебільшого присвячувалися загальним питанням взаємодії слідчих з оперативними підрозділами та стосувалися висвітленню певних аспектів і особливостей взаємодії вказаних суб'єктів на різних етапах досудового провадження та під час розслідування окремих видів злочинів.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, слід зауважити, що сьогодні загалом бракує комплексного дисертаційного дослідження, присвяченого вирішенню проблемних питань взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження узгоджується з п. 3.4 Плану проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ на 2017 р., схваленого Вченою радою цього навчального закладу (протокол № 4 від 18.11.2016); із загальноуніверситетською темою наукових досліджень Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ на 2015-2017 роки «Теорія і практика застосування кримінально-правових і кримінально-процесуальних норм, кримінологічних, криміналістичних заходів протидії злочинності в Україні органами внутрішніх справ» (державний реєстраційний номер 0112U003551) від 28.05.2012.

Мета і задачі дослідження. Метою дисертаційного дослідження є отримання нових науково обґрунтованих положень і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення нормативно-правового регулювання взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні та підвищення її ефективності.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити такі задачі:

- здійснити аналіз генези законодавства та теоретичних поглядів щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні;
- сформулювати поняття та з'ясувати сутність взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні;
- виділити форми взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні;
- визначити та класифікувати повноваження слідчих і підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на стадії досудового розслідування;
- вивчити зарубіжний досвід правового регулювання взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні;

– виділити напрями вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Об'єкт дослідження – кримінально-процесуальні відносини, що виникають, розвиваються та припиняються під час взаємодії між органами, що здійснюють досудове розслідування та оперативно-розшукову діяльність на досудовому провадженні.

Предмет дослідження – взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Методи дослідження. В основу дослідження покладено *діалектичний* метод та сукупність методів, що є похідними від нього. Для розв'язання задач за темою дослідження використовувалися методи: *історико-правовий* – для дослідження розвитку законодавства та поглядів вчених щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні (підрозділ 1.1); *формально-логічний* – для дослідження законодавства, статистичних й аналітичних матеріалів, що стосуються теми дисертаційного дослідження, а також для визначення сутності взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні (розділи 1-2); *описово-аналітичний, догматичний* – для тлумачення юридичних (правових) категорій, формулювання дефініцій й уточнення понятійно-категоріального апарату, формулювання напрямів вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні (підрозділи 1.2-3.2); *порівняльно-правовий* – для аналізу вітчизняних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, а також положень кримінального процесуального законодавства України та інших країн (розділи 1-3); *моделювання* – для надання висновків дисертаційного дослідження (розділи 1-3); *соціологічний* – для з'ясування думок практичних працівників слідчих та підрозділів карного розшуку за темою дисертації з метою формування власних висновків (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2); *статистичний* – для узагальнення слідчої, оперативно-розшукової та судової практики, результатів проведеного анкетування й аналізу статистичних даних за темою дослідження (розділи 1-3).

Теоретичну базу дисертації включають наукові роботи з філософії, теорії держави та права, оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесуального права й інших галузевих наук.

Нормативною правовою основою роботи є Конституція та законодавчі акти України, нормативні акти центральних органів виконавчої влади України та ін.

Емпіричну базу дослідження становлять аналітичні й статистичні матеріали Державної служби статистики України, Генеральної прокуратури України за період з 2014 по 2016 рр.; узагальнені результати вивчення матеріалів 150 кримінальних проваджень за 2014-2017 рр.; дані опитування у формі анкетування слідчих та працівників підрозділів карного розшуку органів Національної поліції (186 слідчих та 138 працівників підрозділів карного розшуку) з Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської, Харківської, Чернігівської, Закарпатської областей України. Використано власний досвід

дисертанта, набутий за період роботи на посаді оперуповноваженого карного розшуку МВС України.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим в Україні після прийняття КПК монографічним дослідженням теоретичних і практичних питань взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку наукових положень, висновків і рекомендацій концептуального характеру, зокрема:

уперше:

- з урахуванням повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку на досудовому провадженні сформульовано систему процесуальних форм їх взаємодії, яка повинна включати в себе взаємодію: 1) під час проведення підрозділами карного розшуку процесуальних дій за дорученням слідчого; 2) під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 3) при оголошенні особи в розшук; 4) під час здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи; 5) під час процесуального сприяння працівниками підрозділів карного розшуку при провадженні слідчим процесуальних дій; 6) при виявленні ознак злочину та направленні підрозділами карного розшуку зібраних матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчих для початку досудового розслідування;

- обґрунтовано необхідність доповнення ст. 38 КПК України положенням щодо обов'язкового здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи у кожному кримінальному провадженні, незалежно від тяжкості вчиненого злочину;

- запропоновано класифікацію повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними на досудовому провадженні залежно від етапів досудового провадження, зокрема: до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на стадії досудового розслідування;

- доведено необхідність доповнення диспозиції ч. 3 ст. 143 КПК України положенням щодо надання можливості особі, яка виконує ухвалу слідчого судді про здійснення приводу підозрюваного (обвинуваченого) у кримінальних провадженнях у тяжких та особливо тяжких злочинах, у разі очевидного, безпідставного ігнорування зазначеними учасниками кримінального провадження законної вимоги про її привід, проникати до житла чи до іншого володіння особи з метою забезпечення її виконання;

удосконалено:

- дефініцію поняття «досудове провадження» шляхом визначення меж здійснення досудового провадження, а саме з моменту: прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події або затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, або самостійного виявлення уповноваженою службовою особою з будь-якого джерела чи матеріалів оперативно-розшукової діяльності обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, до вирішення питання щодо невнесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань чи

прийняття кінцевого рішення для стадії досудового розслідування;

- алгоритм дій слідчого щодо оцінки якості матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності при отриманні їх від підрозділів карного розшуку щодо визначення достатності підстав для початку досудового розслідування, суть якого полягає у такому: 1) перевірка обґрунтованості підстав для початку досудового розслідування, зафіксованих у рапорті працівниками підрозділів карного розшуку про виявлення ознак злочину, та наданих до нього матеріалів; 2) відповідність вимогам кримінального процесуального законодавства рішень та дій працівників підрозділів карного розшуку за результатами проведених оперативно-розшукових заходів; 3) проведення процесуальних дій щодо усунення порушень чинного законодавства у разі їх допущення підрозділами карного розшуку;

- напрями вдосконалення взаємодії між слідчими та підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, що передбачають необхідність внесення змін до КПК України та відомчих нормативно-правових актів, зокрема щодо: 1) розширення повноважень слідчих і підрозділів карного розшуку, які надають можливість: слідчим надавати доручення щодо виконання підрозділами карного розшуку не лише слідчих (розшукових) дій, а й інших процесуальних дій; підрозділам карного розшуку самостійно застосовувати окремі заходи забезпечення кримінального провадження; здійснення підрозділами карного розшуку процесуального сприяння під час проведення слідчими процесуальних дій; 2) конкретизації положень КПК України, які регламентують можливість затримання уповноваженою службовою особою до внесення відомостей в Єдиний реєстр досудових розслідувань та необхідності складання окремого протоколу про здійснення тимчасового вилучення майна під час проведення затримання, огляду та обшуку; 3) регламентації в КПК України: процесуального порядку направлення матеріалів оперативно-розшукової діяльності до слідчих для початку досудового розслідування; строку доставлення затриманої особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення до органу досудового розслідування; віднесення оперативних підрозділів до сторони обвинувачення; 4) запровадження у відомчих нормативно-правових актах введення журналу обліку доставлених до органу досудового розслідування тощо;

- зміст існуючих систем процесуальних та непроцесуальних форм взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, в основу яких покладено як регулювання нормами кримінального процесуального законодавства, так і регулювання відомчими нормативно-правовими актами та положеннями (без нормативного закріплення), що вироблені наукою і практикою, щодо їх взаємодії на досудовому провадженні;

- періодизацію генези законодавства, що регламентує взаємодію слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, з урахуванням регламентації в кримінально-процесуальному законодавстві повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку (або суб'єктів, які виконували в різні історичні періоди схожі з ними функції) на такі часові проміжки: 1) з 1864 р. до 1922 р.; 2) з 1922 р. до 1927 р.; 3) з 1927 р. до 1960 р.; 4) з 1960 р. до 2012 р.; 5) з

2012 до теперішнього часу; виділено процесуальні форми взаємодії, притаманні всім вказаним періодам, а саме: 1) взаємодія під час проведення підрозділами карного розшуку (поліцією) слідчих (процесуальних) дій за дорученням слідчого; 2) взаємодія при оголошенні особи в розшук;

дістало подальший розвиток:

- обґрунтування тези про те, що взаємодія між слідчими та підрозділами карного розшуку може здійснюватися на досудовому провадженні, а не лише під час досудового розслідування, оскільки кримінальні процесуальні правовідносини між означеними суб'єктами виникають ще до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а саме з моменту прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення або самостійного виявлення уповноваженою службовою особою з будь-якого джерела чи матеріалів оперативно-розшукової діяльності обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення;

- визначення дефініції «взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні» шляхом уточнення, що така діяльність здійснюється з використанням особливих повноважень, методів і форм, притаманних кожній із взаємодіючих сторін, що передбачені у кримінальному процесуальному законодавстві та відомчих нормативно-правових актах МВС України, які регламентують діяльність означених суб'єктів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки й пропозиції впроваджено та надалі може бути використано в:

– *науковій діяльності* – як матеріали для подальших наукових розробок проблем взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні (акт впровадження Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 17.06.2016);

– *освітній діяльності* – як матеріали для підготовки навчально-методичних видань, для проведення занять з навчальних дисциплін «Організація взаємодії підрозділів під час проведення досудового розслідування» та «Організація роботи підрозділів досудового розслідування» (акт впровадження Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 17.06.2016);

– *законотворчій діяльності* – для удосконалення кримінального процесуального законодавства України щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні (лист до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та Інституту законодавства Верховної Ради України від 07.04.2017 №№ 1447, 1448);

– *практичній діяльності* – для організаційно-методичного та інформаційного забезпечення діяльності слідчих і підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії на досудовому провадженні (акт впровадження СУ ГУНП в Запорізькій області від 06.01.2017).

Апробація результатів дисертації. Основні положення та висновки дисертації оприлюднено автором на науково-практичних конференціях і

круглому столі, зокрема: «Кримінальне право, криминологія та кримінальний процес: історія, тенденції, проблеми» (м. Дніпропетровськ, 17 квітня 2014 р.); «Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції» (м. Київ, 30 жовтня 2014 р.); «Юридична наука та практика у третьому тисячолітті» (м. Кошице (Словацька Республіка), 27-28 лютого 2015 р.); «Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні» (м. Дніпропетровськ, 17 березня 2016 р.); «Процесуальні та криміналістичні аспекти досудового розслідування» (м. Одеса, 14 квітня 2016 р.); «Сучасна кримінально-правова політика України: законотворчість та судова практика (тенденції, проблеми і шляхи їх подолання)» (м. Дніпропетровськ, 22 квітня 2016 р.); «Актуальні проблеми кримінального права та процесу» (м. Кривий Ріг, 10 червня 2016 р.); «Принципи та стандарти змагального кримінального процесу на досудовому провадженні» (м. Дніпро, 7 грудня 2016 р.); «Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності» (м. Хмельницький, 3 березня 2017 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертації відображено у п'ятнадцяти публікаціях, з яких п'ять статей у наукових фахових виданнях України з юридичних наук, одна стаття – у зарубіжному науковому виданні за профілем дисертації, дев'ять тез доповідей.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з основної частини (вступ, три розділи, що містять сім підрозділів, висновки), списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 252 сторінки, у т. ч. основного тексту – 177 сторінок. Список використаних джерел налічує 228 найменувань і займає 24 сторінки. Додатки викладено на 31-й сторінці.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність і ступінь дослідження теми дисертації, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету, задачі, об'єкт та предмет дослідження, методологію дослідження й емпіричну базу, охарактеризовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено дані про їх апробацію, публікації, в яких викладено основні положення роботи.

Розділ 1 «Сутність та форми взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Гене́за законодавства та теоретичних поглядів щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні»* проаналізовано історичний шлях розвитку законодавства і наукових поглядів на означену діяльність та виділено п'ять періодів генези законодавства, що регламентували взаємодію слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Встановлено, що про взаємодію слідчих з поліцією можливо говорити лише з прийняттям у 1864 р. Статуту кримінального судочинства, який

нормативно закріпив слідчі та оперативно-розшукові функції. До цього часу розподілу повноважень між слідчими та поліцією не існувало. Отже, перший період (з 1864 до 1922 рр.) характеризувався відокремленням судової влади від виконавчої, а також взаємодією поліції, на яку покладался обов'язок здійснення дізнання, із судовими слідчими, повноваження яких були схожими з існуючими слідчими та підрозділами карного розшуку. Другий період (з 1922 до 1927 р.) характеризувався прийняттям першого Кримінально-процесуального кодексу УРСР 1922 року, де на законодавчому рівні вперше з'явився новий суб'єкт – органи карного розшуку – та виокремлено його повноваження. Для третього періоду (з 1927 до 1960 р.) характерним було те, що 20 липня 1927 року Всеукраїнський центральний виконавчий комітет прийняв новий Кримінально-процесуальний кодекс УРСР, відповідно до якого нагляд за діяльністю підрозділів карного розшуку у справах, де проводилося дізнання, здійснювався слідчими. Четвертий період (з 1960 до 2012 р.) є характерним тим, що 25 грудня 1958 року було прийнято Основи кримінального судочинства Союзу РСР і союзних республік, спираючись на які ухвалювалися кримінально-процесуальні кодекси союзних республік. Так, 28 грудня 1960 року прийнятий Кримінально-процесуальний кодекс Української РСР провів чітке розмежування між дізнанням і досудовим слідством та вирішив питання про місце слідчого апарату і процесуальне положення слідчого; визначив систему органів дізнання, до яких відносилися і органи карного розшуку. П'ятий період (з 2012 року до теперішнього часу) характеризується прийняттям 13 квітня 2012 року КПК України, який суттєво змінив концепцію досудового розслідування кримінальних правопорушень та встановив нові форми взаємодії між слідчими та підрозділами карного розшуку.

З'ясовано, що усім періодам були притаманні такі процесуальні форми взаємодії: взаємодія під час проведення підрозділами карного розшуку (поліцією) слідчих (процесуальних) дій за дорученням слідчого та взаємодія при оголошенні особи в розшук.

У підрозділі 1.2 *«Поняття та сутність взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні»* значну увагу приділено аналізу думок вчених та довідкової літератури щодо поняття, ознак, принципів та мети взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, що надало змогу логічно підійти до розкриття її сутності.

Констатовано, що сьогодні немає єдиного погляду щодо тлумачення поняття «взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку». Між тим, майже усім визначенням притаманні такі ознаки взаємодії, що здійснюється: 1) відповідно до законодавства; 2) з метою запобігання, розкриття і розслідування злочинів; 3) на основі рівної, взаємної довіри; 4) узгоджено за метою, місцем та часом; 5) шляхом найбільш доцільного і раціонального сполучення методів і засобів, властивих взаємодіючим суб'єктам; 6) для вирішення завдань кримінального провадження.

Грунтуючись на дефініціях поняття «взаємодія», сформульованих вченими (Р.С. Белкіним, О.Р. Ратіновим, С.В. Сліньком), а також у нормах чинного

кримінального процесуального законодавства та відомчих нормативно-правових актах, автором надано власне визначення поняття «взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні».

З'ясовано, що сутність взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні обумовлена принципами: законності; організації; розмежування компетенції; керівної ролі слідчого; планування; комплексного використання сил і засобів; нерозголошення даних досудового розслідування; обміну інформацією; підтримки атмосфери довіри, співпраці та взаємної допомоги (принцип взаємності).

Дисертантом сформовано думку, що мета спільної діяльності слідчих і підрозділів карного розшуку полягає, в першу чергу, у забезпеченні виконання завдань кримінального провадження на досудовому провадженні.

На підставі аналізу нормативно-правових актів визначено, що завдання слідчих підрозділів є відмінними від завдань підрозділів карного розшуку під час взаємодії між ними на досудовому провадженні, оскільки слідчий під час такої діяльності здійснює розслідування кримінального провадження, а підрозділи карного розшуку – розкриття кримінального правопорушення, але, попри це, відповідні органи мають спільний інтерес в прагненні до єдиної, по суті, мети – виконання завдань кримінального провадження, що передбачені в ст. 2 КПК України. Відмінність полягає лише у тому, що вони діють за допомогою різних засобів (процесуальних та непроцесуальних), що обумовлено різним призначенням суб'єктів у системі боротьби зі злочинністю.

У підрозділі 1.3 «*Форми взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні*» автор, ретельно дослідивши існуючі в науці погляди вчених, приєднується до думки більшості з них щодо поділу форм взаємодії на процесуальні та непроцесуальні.

Визначено, що під процесуальними формами взаємодії слід розуміти передбачену кримінальним процесуальним законодавством України спільну узгоджену діяльність слідчих та підрозділів карного розшуку на досудовому провадженні, що спрямована на вирішення завдань кримінального провадження, а під непроцесуальними формами – передбачену відомчими нормативно-правовими актами, а також положеннями, що не мають нормативного закріплення, які вироблені наукою і практикою, сумісну узгоджену діяльність слідчих та підрозділів карного розшуку на досудовому провадженні, що спрямована на вирішення завдань кримінального провадження.

На підставі аналізу чинного кримінально-процесуального законодавства автором зроблено висновок, що до процесуальних форм взаємодії означених суб'єктів належить взаємодія під час: 1) проведення підрозділами карного розшуку слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) за дорученням слідчого; 2) застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження; 3) оголошення в розшук підозрюваного.

Шляхом аналізу наукової літератури та нормативно-правових актів, а також з урахуванням повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку на досудовому провадженні сформульовано систему процесуальних форм їх

взаємодії, яка, на думку дисертанта, повинна включати в себе взаємодію під час: 1) проведення підрозділами карного розшуку процесуальних дій за дорученням слідчого; 2) застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 3) оголошення особи в розшук; 4) здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи; 5) процесуального сприяння працівниками підрозділів карного розшуку при провадженні слідчим процесуальних дій; 6) виявлення ознак злочину та направлення підрозділами карного розшуку зібраних матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчих для початку досудового розслідування.

До системи непроцесуальних форм взаємодії належить: взаємне інформування; надання інформації при отриманні необхідних відомостей; спільний аналіз при отриманні інформації; спільне планування оперативно-розшукових заходів, а також слідчих (розшукових) дій; консультації; взаємодія у разі направлення матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності; спільний аналіз причин та умов, які сприяють вчиненню кримінального правопорушення та обговорювання оперативно-профілактичних заходів; досудове розслідування у складі слідчо-оперативних груп; проведення оперативних нарад щодо проблемних питань взаємодії; аналіз за результатами проведення спільних дій за конкретними кримінальними провадженнями; надання допомоги наявними силами й засобами; підбиття підсумків спільної діяльності з метою усунення недоліків та підвищення ефективності здійснення взаємодії у майбутньому тощо.

Розділ 2 «Повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії на досудовому провадженні» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань»* обґрунтовано, що взаємодія між слідчими та підрозділами карного розшуку може здійснюватися ще до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а не лише під час досудового розслідування.

На підставі аналізу нормативно-правових актів, результатів опитування практичних працівників, а також вивчених матеріалів кримінальних проваджень дисертантом визначено межі досудового провадження, а саме з моменту: прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події або затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, або самостійного виявлення уповноваженою службовою особою з будь-якого джерела чи матеріалів оперативно-розшукової діяльності обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, до вирішення питання щодо невнесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань чи прийняття кінцевого рішення для стадії досудового розслідування. Тим самим, автором удосконалено дефініцію поняття «досудове провадження», що сформульоване вченими в теорії кримінального процесу (О.Ю. Татаров, В.Я. Тацій та ін.).

З аналізу норм кримінального процесуального законодавства України та відомчих нормативно-правових актів здійснено класифікацію повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними на

досудовому провадженні залежно від етапів досудового провадження: перший – до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань; другий – на стадії досудового розслідування.

До внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань виокремлено такі види повноважень та розкрито їх зміст: при надходженні заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події; при затриманні особи в порядку ст. 208 КПК України; при тимчасовому вилученні майна; при направленні підрозділами карного розшуку матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчих.

Виходячи з приписів законодавчих та відомчих нормативних актів, на основі вивченого досвіду практики застосування автором запропоновано алгоритм дій слідчого щодо оцінки якості наданої інформації (матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності) підрозділами карного розшуку за формою і змістом, який буде сприяти виявленню якісних її сторін, визначенню достатності підстав для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Визначено недоліки правової регламентації взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на означеному етапі досудового провадження, що негативно впливають на рівень ефективності їх взаємодії, зокрема: невизначеність в ч. 1 ст. 210 КПК України строку доставлення затриманої особи уповноваженою службовою особою до органу досудового розслідування (69,5% опитаних працівників підтримують таку думку); відсутність регламентації в КПК України процесуального порядку направлення підрозділами карного розшуку матеріалів оперативно-розшукової діяльності до слідчих для початку досудового розслідування (74,1% опитаних практичних працівників), та у ч. 3 ст. 214 КПК України – права здійснювати затримання уповноваженою службовою особою до внесення відомостей в Єдиний реєстр досудових розслідувань (таку позицію підтримали 83,2% опитаних респондентів) тощо.

У підрозділі 2.2 *«Повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії на стадії досудового розслідування»* на основі вивчення положень кримінального процесуального законодавства України та відомчих нормативно-правових актів дисертантом виділено та розкрито зміст таких видів повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії на стадії досудового розслідування: при наданні слідчими письмових доручень про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій підрозділам карного розшуку та їх виконанні; при розслідуванні кримінальних правопорушень у складі слідчо-оперативної групи; під час застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження; при оголошенні в розшук підозрюваного.

Автором виявлено недоліки правової регламентації взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на стадії досудового розслідування, що негативно впливають на рівень ефективності їх взаємодії. До них дисертант відносить такі: у п. 3 ч. 2 ст. 40, ч. 3 ст. 41 та ч. 1 ст. 143 КПК України не визначено

повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними щодо проведення процесуальних дій підрозділами карного розшуку, сприяння підрозділами карного розшуку під час проведення слідчими процесуальних дій (з цією думкою погоджується 74,2% опитаних працівників); в ч. 1 ст. 133 та ч. 1 ст. 135 КПК України не визначено повноваження щодо застосування підрозділами карного розшуку окремих заходів забезпечення кримінального провадження з метою виконання доручень слідчого про проведення процесуальних дій (таку думку підтримали 77,4% опитаних працівників); в п. 19 ч. 1 ст. 3 КПК України до сторони обвинувачення не віднесено оперативні підрозділи (таку позицію підтримали 64,3% опитаних практичних працівників); в КПК України не регламентовано здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи (дане положення підтримує 72,3% опитаних працівників); недоцільність регламентації в КПК України необхідності складання окремого протоколу про здійснення тимчасового вилучення майна під час проведення огляду та обшуку, що визначено в ч. 3 ст. 168 КПК України (з даною думкою погоджується 73,2% опитаних практичних працівників); ст. 143 КПК України не надає можливості особі, яка виконує ухвалу слідчого судді про здійснення приводу, у разі необхідності проникати до житла чи до іншого володіння особи з метою забезпечення її виконання (з даною думкою погоджується 89,4% опитаних респондентів) тощо.

Розділ 3 «Вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 *«Зарубіжний досвід правового регулювання взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні»* здійснено аналіз кримінально-процесуального законодавства окремих держав – представниць англосаксонської та романо-германської систем права (США, Великобританії, Франції, Німеччини, Польщі, Грузії та Білорусії) щодо предмета дослідження.

Встановлено, що в Білорусії та Грузії взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку є дещо схожою з Україною за наявності означених суб'єктів, але існують певні відмінності щодо регламентації їх повноважень. Звернуто увагу на різноманітність підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та досудове розслідування в державах – представницях англосаксонської системи права.

Так, у США, Великобританії, Франції Німеччині та Польщі відсутні такі суб'єкти взаємодії, як слідчий та працівники підрозділів карного розшуку, але існують поліцейські (підрозділи детективів), які при розслідуванні кримінальних правопорушень взаємодіють з прокурорами, а їх повноваження схожі зі слідчими та підрозділами карного розшуку.

З аналізу кримінально-процесуального законодавства Білорусії та Грузії встановлено, що законодавець наділив слідчих більш широкими повноваженнями, ніж в Україні, зокрема: при розслідуванні кримінальної справи, а також при розгляді заяви чи повідомлення про злочин знайомитися з

оперативно-розшуковими матеріалами органів дізнання, що відносяться до розслідуваної справи, а також заяв чи повідомлень, що розглядаються ними; надавати доручення органам дізнання про провадження оперативно-розшукових заходів; надавати доручення органам дізнання про провадження слідчих та інших процесуальних дій; вимагати від органів дізнання сприяння в провадженні слідчих та інших процесуальних дій; право здійснювати в межах своєї компетенції оперативно-розшукову діяльність; давати відповідним органам письмові вказівки про доставлення затриманих та заарештованих за місцем слідства. Запропоновано запозичити норми із законодавства іноземних держав, які б розширили повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними на досудовому провадженні.

У підрозділі 3.2 «Напрями вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні» автором надано власне визначення терміна «вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні», а саме як діяльність компетентних органів держави, спрямована на покращення чинних нормативно-правових актів відповідно до розвитку правовідносин та напрацювання оптимальних рішень і способів для досягнення кращого результату взаємодії між слідчими та підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні з метою підвищення ефективності взаємодії між означеними суб'єктами.

Обґрунтовано, що під час реформування системи органів досудового розслідування та кримінальної поліції в Україні доцільно враховувати не лише ефективні напрями і форми досягнення завдань кримінального судочинства в іноземних державах, але й історичний досвід, запити й очікування суспільства щодо протидії злочинності в Україні.

З урахуванням зарубіжного досвіду та аналізу чинних нормативно-правових актів виділено напрями вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Обґрунтовано, що досягти збільшення ефективності взаємодії між слідчими та підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, не ламаючи структуру Національної поліції, можливо шляхом внесення змін до кримінального процесуального законодавства та розширення повноваження слідчих і підрозділів карного розшуку на досудовому провадженні.

Особливу увагу приділено розширенню повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку при розслідуванні кримінальних правопорушень у складі слідчо-оперативної групи, що є найефективнішою процесуальною формою взаємодії вищезазначених суб'єктів, та запропоновано доповнити ст. 38 КПК України положенням щодо обов'язкового здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи у кожному кримінальному провадженні, незалежно від тяжкості вчиненого злочину. Таку думку підтримують також 72,3% опитаних практичних працівників.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, суть якого полягає в усебічному дослідженні проблем взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні і формулюванні на цій основі висновків, пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення їх взаємодії, що відповідають науковій новизні та мають теоретичне і практичне значення, зокрема:

1. Дослідження генези кримінально-процесуального законодавства, яким регулювалася взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку (або суб'єктів, які виконували в різні історичні періоди схожі з ними функції) на досудовому провадженні, дозволило виділити п'ять основних історичних періодів: 1) з 1864 р. до 1922 р.; 2) з 1922 р. до 1927 р.; 3) з 1927 р. до 1960 р.; 4) з 1960 р. до 2012 р.; 5) з 2012 р. до теперішнього часу, а також визначити процесуальні форми взаємодії, що їм притаманні, а саме: взаємодія під час проведення підрозділами карного розшуку (поліцією) слідчих (процесуальних) дій за дорученням слідчого та взаємодія при оголошенні особи в розшук. Вищезазначені форми стали основою сформульованої системи процесуальних форм взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

2. Вивчення наукових праць вчених та аналіз чинного кримінального процесуального законодавства України дозволили сформулювати поняття взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні як засновану на законах і підзаконних актах взаємну, узгоджену діяльність слідчих та підрозділів карного розшуку із використанням особливих повноважень, методів і форм, притаманних кожній із взаємодіючих сторін, що передбачені в кримінальному процесуальному законодавстві та відомчих нормативно-правових актах МВС України, які регламентують діяльність означених суб'єктів з метою виконання на досудовому провадженні завдань кримінального провадження за керівної ролі слідчого.

З'ясовано, що сутність взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, її правові та організаційні основи обумовлено принципами узгодженої діяльності. Система таких принципів може бути представлена у такому вигляді: законності; організації і управління; розмежування компетенції; керівної ролі слідчого; планування; комплексного використання сил і засобів; нерозголошення даних досудового розслідування; обміну інформацією; підтримки атмосфери довіри, співпраці та взаємної допомоги (принцип взаємності).

3. Системний аналіз наукових праць та нормативно-правових актів щодо взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку дозволив сформулювати системи існуючих процесуальних та непроцесуальних форм взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. До процесуальних форм взаємодії віднесено взаємодію: при проведенні підрозділами карного розшуку слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) за

дорученням слідчого; при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження; при оголошенні в розшук підозрюваного. Доведено, що система процесуальних форм взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні повинна включати в себе взаємодію під час: 1) проведення підрозділами карного розшуку процесуальних дій за дорученням слідчого; 2) застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 3) оголошення особи в розшук; 4) здійснення досудового розслідування у складі слідчо-оперативної групи; 5) процесуального сприяння працівниками підрозділів карного розшуку при провадженні слідчим процесуальних дій; 6) виявленні ознак злочину та направленні підрозділами карного розшуку зібраних матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчих для початку досудового розслідування.

До системи непроцесуальних форм взаємодії слід віднести: взаємне інформування; надання інформації при отриманні необхідних відомостей; спільний аналіз при отриманні інформації; спільне планування оперативно-розшукових заходів, а також слідчих (розшукових) дій; консультації; взаємодію у разі направлення матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності; спільний аналіз причин та умов, які сприяють вчиненню кримінального правопорушення, та обговорювання оперативно-профілактичних заходів; досудове розслідування у складі слідчо-оперативних груп; проведення оперативних нарад щодо проблемних питань взаємодії; аналіз за результатами проведення спільних дій у конкретних кримінальних провадженнях; надання допомоги наявними силами й засобами; підбиття підсумків спільної діяльності з метою усунення недоліків та підвищення ефективності здійснення взаємодії у майбутньому тощо.

4. Залежно від етапів досудового провадження здійснено класифікацію повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними: до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на стадії досудового розслідування. До внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань віднесено такі види повноважень: при надходженні заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події; при затриманні в порядку ст. 208 КПК України; при тимчасовому вилученні майна; при направленні підрозділами карного розшуку матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчих. На стадії досудового розслідування виділено такі види повноважень: при наданні слідчими письмових доручень про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій підрозділам карного розшуку та їх виконання; при розслідуванні кримінальних правопорушень у складі слідчо-оперативної групи; під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження; при оголошенні в розшук підозрюваного. Визначено повноваження у кожному з означених видів взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку.

5. За результатами порівняльно-правового аналізу законодавства зарубіжних держав (США, Великобританії, Франції, Німеччини, Польщі, Білорусії та Грузії) щодо регламентації взаємодії слідчих з підрозділами карного

розшуку на досудовому провадженні встановлено, що в Білорусії та Грузії існують означені суб'єкти та є схожими з Україною, але існують певні відмінності щодо їх повноважень; в інших державах (США, Великобританії, Франції, Німеччині та Польщі) відсутні вказані суб'єкти взаємодії, які передбачені в Україні, але їх повноваження є дещо схожими при взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні і в основному здійснюються між поліцією (підрозділами детективів) та прокуратурою. Шляхом вивчення законодавства Білорусії та Грузії обґрунтовано, що повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку порівняно з Україною є ширшими. Запропоновано запозичити норми із законодавства іноземних держав, які б розширили повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними на досудовому провадженні.

6. З метою підвищення ефективності здійснення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні та з урахуванням зарубіжного досвіду й аналізу чинних нормативно-правових актів виділено напрями їх вдосконалення, зокрема: щодо віднесення оперативних підрозділів до сторони обвинувачення (п. 19 ч. 1 ст. 3 КПК України); доповнення ст. 38 КПК України щодо обов'язкового здійснення досудового розслідування у кожному кримінальному провадженні, незалежно від тяжкості вчиненого злочину, у складі слідчо-оперативної групи; розширення повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними (надання слідчим доручень щодо виконання підрозділами карного розшуку не лише слідчих (розшукових) дій, а й інших процесуальних дій, сприяння підрозділам карного розшуку під час проведення слідчими процесуальних дій) (п. 3 ч. 2 ст. 40, ч. 3 ст. 41, ч. 1 ст. 143 КПК України); застосування підрозділами карного розшуку окремих заходів забезпечення кримінального провадження з метою виконання доручень слідчого про проведення процесуальних дій (ч. 1 ст. 133, ч. 1 ст. 135 КПК України); виключення необхідності складання окремого протоколу про здійснення тимчасового вилучення майна під час проведення затримання, огляду та обшуку; регламентації в КПК України: порядку направлення матеріалів оперативно-розшукової діяльності підрозділами карного розшуку до слідчих для початку та здійснення досудового розслідування, строку доставлення затриманої особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення до органу досудового розслідування (ч. 1 ст. 210 КПК України), право здійснювати затримання уповноваженою службовою особою до внесення відомостей в Єдиний реєстр досудових розслідувань (ч. 3 ст. 214 КПК України); доповнення диспозиції ч. 3 ст. 143 КПК України щодо надання можливості особі, яка виконує ухвалу слідчого судді про здійснення приводу, у разі необхідності, проникати до житла чи до іншого володіння особи з метою забезпечення її виконання; запровадження у відомчих нормативно-правових актах ведення журналу обліку доставлених до органу досудового розслідування.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Бойко О.П. Поняття взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання. 2014. № 8. С. 197-199. URL: http://www.pap.in.ua/8_2014/59.pdf.

2. Бойко О.П. Форми взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Держава та регіони: науково-виробничий журнал. Серія: Право. 2014. № 4. С. 136-139.

3. Бойко О.П. Розвиток законодавства та теоретичних поглядів на взаємодію слідчих із підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2015. Випуск 2. Том 3. С. 71-75.

4. Бойко А.П. Направления совершенствования взаимодействия следователей с подразделениями уголовного розыска на досудебном производстве // *Legea si Viata*: международный научно-практический журнал. 2016. № 7/2. С. 19-22.

5. Бойко О.П. Повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань: окремі аспекти // Право і суспільство. 2017. № 1, ч. 2. С. 243-247.

6. Бойко О.П. Зарубіжний досвід правового регулювання взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 4. С. 221-227.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Бойко О.П. Окремі аспекти взаємодії органу досудового розслідування з оперативними підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень // Кримінальне право, кримінологія та кримінальний процес: історія, тенденції, проблеми: матеріали VIII міжвузівської студентської наукової конференції (м. Дніпропетровськ, 17 квіт. 2014 р.). Дніпропетровськ: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. С. 147-150.

8. Бойко О.П. Взаємодія слідчих з працівниками підрозділів карного розшуку: окремі проблемні питання // Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції: матеріали VI Всеукраїнської науково-теоретичної конференції (м. Київ, 30 жовтня 2014 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 182-183.

9. Бойко О.П. Взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на стадії досудового розслідування за КПК України: проблемні питання // *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie «Právna veda a prax v tret'om tisícročí»* (Košice, 27-28 februar, 2015). Košice: Univerzita Pavla Šafárika v

Kořiciach, 2015. С. 180-182.

10. Бойко О.П. Деякі процесуальні повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку органів Національної поліції під час здійснення взаємодії на досудовому провадженні // Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 17 бер. 2016 р.). Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. С. 443-445.

11. Бойко О.П. Взаємодія слідчих та підрозділів карного розшуку під час надходження до органів поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення // Процесуальні та криміналістичні аспекти досудового розслідування: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 14 квіт. 2016 р.). Одеса: ОДУВС, 2016. С. 266-268.

12. Бойко О.П. Розвиток законодавства щодо взаємодії слідчих із підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Сучасна кримінально-правова політика України: законотворчість та судова практика (тенденції, проблеми і шляхи їх подолання): матеріали круглого столу (м. Дніпропетровськ, 22 квіт. 2016 р.). Дніпропетровськ: ДДУВС, 2016. С. 43-45.

13. Бойко О.П. Вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні // Актуальні проблеми кримінального права та процесу: матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 10 черв. 2016 р.). Кривий Ріг: Геліос-Принт, 2016. С. 257-260.

14. Бойко О.П. Повноваження слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними при проведенні огляду місця події // Принципи та стандарти змагального кримінального процесу на досудовому провадженні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 7 груд. 2016 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. С. 38-40.

15. Бойко О.П. Повноваження слідчих та працівників підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії при оголошенні особи в розшук // Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності: тези Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 3 бер. 2017 р.). Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2017. С. 705-708.

АНОТАЦІЯ

Бойко О.П. Взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Дніпро, 2018.

Дисертацію присвячено дослідженню проблемних питань взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Розкрито стан наукових досліджень проблем взаємодії слідчих з оперативними підрозділами на досудовому провадженні, з'ясовано сучасний

стан взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні.

Виділено періодизацію генези законодавства, що регламентує взаємодію слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, з урахуванням закріплення у кримінально-процесуальному законодавстві повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку (або суб'єктів, які виконували в різні історичні періоди схожі з ними функції).

Надано власне визначення дефініції «взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні».

Обґрунтовано, що сутність взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні, її правові та організаційні основи обумовлено принципами узгодженої діяльності.

Сформульовано поняття процесуальних та непроцесуальних форм взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні та виділено елементи їх системи.

Обґрунтовано, що взаємодія між слідчими та підрозділами карного розшуку може здійснюватися на досудовому провадженні, а не лише під час досудового розслідування, оскільки кримінальні процесуальні правовідносини між означеними суб'єктами виникають ще до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Надано власне визначення поняття «досудове провадження».

Здійснено класифікацію повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку під час здійснення взаємодії між ними на досудовому провадженні залежно від етапів досудового провадження: до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на стадії досудового розслідування.

Виокремлено види повноважень слідчих та підрозділів карного розшуку у ході їх взаємодії до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на стадії досудового розслідування, а також розкрито їх зміст.

Запропоновано алгоритм дій слідчого щодо оцінки та якості наданої інформації (матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності) підрозділами карного розшуку за формою і змістом, який, на думку дисертанта, буде сприяти виявленню якісних її сторін, визначення достатності підстав для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Досліджено вітчизняний та зарубіжний досвід правового регулювання взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні та виділено напрями вдосконалення взаємодії слідчих з підрозділами карного розшуку на досудовому провадженні щодо пропозицій для внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів.

Ключові слова: слідчі, підрозділи, карний розшук, досудове провадження, досудове розслідування, взаємодія, форми взаємодії, повноваження, вдосконалення.

SUMMARY

Boyko O.P. Criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding – *The manuscript*.

The thesis is for candidate's degree of law on specialty 12.00.09 – Criminal Procedure and Criminalistics; Forensic Examination; Operational-Search Activity (081 – Law). – The Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs, Dnipro, 2018.

Thesis presents research of criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding.

Author analyzed the criminal investigators' interaction with operative departments at the pretrial proceeding and current state criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding.

Author defines periodization of laws development that regulates criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding taking into consideration its' powers in the criminal proceeding legislation (or individuals' who complied same functions in the different historical periods).

The author's definition of «Criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding» is given. The author proves that criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding and its' legal and organizational platforms caused by principals of concerted action.

The definitions of procedural and non-procedural forms of criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding and its' systems elements are formulated. The author proves that criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation could be done not only at the pretrial investigation, but at the pretrial proceeding too, because criminal procedural relationships starts before registration information to Unitary list of pretrial investigation.

The definition of «pretrial proceeding» is given.

The author classifies powers of criminal investigators' and departments of criminal investigation interaction at the pretrial proceeding that depends on the next pretrial proceeding phases: before registration information to Unitary list of pretrial investigation and at the phase of pretrial investigation.

Kinds of criminal investigators' departments of criminal investigation powers during interaction before registration information to Unitary list of pretrial investigation and at the pretrial proceeding are defined and explained its' basic nature.

The order of criminal investigator's actions to evaluate quality of forms and nature of given information (criminal investigative materials) by department of criminal proceeding is proved. It could help to distinguish its' qualitative sides and motives to register information to Unitary list of pretrial investigation.

Native and foreign experience of legal regulation of criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding is studied. Author distinguishes ways of improvement of criminal investigators' interaction with departments of criminal investigation at the pretrial proceeding by introduction of changes and additions in the law normative act.

Keywords: *criminal investigators, departments, criminal investigation, pretrial proceeding, pretrial investigation, interaction, interactional forms, powers, improvement.*